

Kuntaverkoston tilaisuus 22.3. klo 14:15-14:45

HUOM! Kyseessä on luonnos eli tavoitteiden muotoilut ja hierarkkiset polut eivät ole lopullisia. Kyseessä on tilaisuuteen koostettu otos valikoiduista vaikuttavuus- ja vaikutustavoitteista, ei siis koko strategiasta.

Ympäristöministeriön johdolla valmistellaan uutta kansallista biodiversiteettistrategiaa sekä siihen liittyvää toimintaohjelmaa vuoteen 2030. Strategian odotettu valmistumisaika on syyskuu 2022. Strategiassa huomioidaan kansallisten tavoitteiden lisäksi YK:n luonnon monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen tavoitteet sekä EU:n biodiversiteettistrategia. Strategian valmistelu aloitettiin vuoden 2021 toimineissa alatyöryhmissä, ja tällä hetkellä alatyöryhmien työtä koostetaan strategialuonnokseksi. Kevään 2022 aikana valmistelutyöhön kutsutaan keskeisiä sidosryhmiä, joista luontokunnille järjestettävä tilaisuus on ensimmäisten joukossa.

1. Maankäyttö ja luonnonvarojen hyödyntäminen

Luonnon tilaan suoraan vaikuttava taloudellinen toiminta, kuten **maankäyttö, rakentaminen ja luonnonvaratalous**, on resurssitehokasta ja johdonmukaisesti ja aktiivisesti ylläpitää tai parantaa luonnon monimuotoisuutta.

- a. Luonnon monimuotoisuuden kannalta keskeisten luonnonvara-, maankäyttö- ja rakennusalan **toimijoiden¹ tietotaso ja osaaminen** luonnon monimuotoisuuden turvaamisen mekanismeista on merkittävästi parantunut.
- b. **Maankäytössä ja luonnonvarojen hyödyntämisessä käytetään uusinta tietoa** niin, että niiden käytännöt tukevat luonnon monimuotoisuuden elpymistä.
- c. Valtio, maakunnat ja kunnat **suunnittelevat ja toteuttavat maankäyttöä** ja rakentamista lieventämishierarkian mukaan niin, että Suomen luonnon tila kokonaisuutena ei heikkene.
- d. Nostetaan luonnon **monimuotoisuuden vaaliminen ja lisääminen taajama-alueiden hoidon** keskeiseksi tavoitteeksi.
- e. Lisätään **luontopohjaisten ratkaisujen hyödyntämistä** kaupunkien ilmastonmuutoksen hillintä- ja varautumistoimissa.
- f. Muutetaan **rakentamisen käytäntöjä** viheralueita säilyttäväksi ja lisääviksi.
- g. **Merialuesuunnitelmat** ja niiden toimeenpano varmistavat meriluonnon monimuotoisuuden positiivisen kehityksen.

1.2. Elinympäristökohtaiset tavoitteet

- a. **Maankäytön suunnittelussa** huomioidaan vaikutukset **rantaluontotyyppeihin**.
- b. Tehokkaiden eri tahojen toteuttamien **ennallistamis- ja kunnostustoimien** avulla on **parannettu** merkittävästi **virtavesien, pienvesien ja järvien tilaa**, poistettu vaelluskalojen nousuesteitä ja palautettu luontaista hydrologiaa.
- c. Luonnonvara-alan toimijat ja vesien suojelun suunnittelijat laativat ja toteuttavat **valuma-aluekohtaisia suunnitelmia**, jotka parantavat rantojen ja vesistöjen tilaa ja monimuotoisuutta merkittävästi.
- d. Kaiken **maankäytön soita muuttava vaikutus vähenee** merkittävästi ja väistämätön heikennys kompensoidaan.
- e. Elinkeinoihin liittyvät maankäyttömuodot eivät heikennä tunturiluonnon tilaa. **Tunturiluonnon ekologinen toiminnallisuus säilyy**. Tunturialueen keskeisimmän elinkeinot – matkailu ja porotalous –rakentuvat luonnon monimuotoisuuden ja toimivien ekosysteemien varaan.

¹ Mukaan lukien muun muassa kaavoituksen ja rakentamisen asiantuntijat kunnissa.

- f. Eliöstöltään arvokkaat **kallioalueet** on huomioitu kattavasti **metsänkäsittelyssä, maa-ainesten otossa, kaivostoiminnassa ja kaavoituksessa.**
- g. **Metsienkäytön** käytännöt **turvaavat luonnon monimuotoisuuden** säilymisen ja elpymisen.
- h. **Lisätään metsien suojelun ja ennallistamisen mittakaavaa** sekä suojelualueilla että talousmetsissä ja toimenpiteistä vastaa yhä laajempi joukko

2. Julkisen hallinnon ohjaus

Vuonna 2030 Suomessa **julkinen hallinto** toimii aktiivisesti, johdonmukaisesti ja **vuorovaikutuksessa muiden yhteiskunnan toimijoiden** kanssa luonnon kokonaisuheikentymättömyyden saavuttamiseksi: **lainsäädäntö, muut ohjauseinot ja strateginen suunnittelu** ohjaavat ylläpitämään tai parantamaan luonnon monimuotoisuutta kaikilla sektoreilla.

- a. **Julkisia investointeja ja sijoituksia** arvioidaan ja kohdennetaan myös niiden **monimuotoisuus- ja ilmastovaikutusten perusteella** ja vaikutuksia seurataan kattavasti.
- b. **Julkisista hankinnoista luontoon kohdistuva paine on vähentynyt** merkittävästi ja julkisten hankintojen vaikutuksia seurataan kattavasti
- c. **Varmistetaan riittävä julkinen rahoitus**, jota kohdennetaan vaikuttavalla ja kustannustehokkaalla tavalla.
- d. Lisätään luonnon monimuotoisuutta ja ekologisen siirtymää koskevan **tiedon käyttöä päätöksenteon pohjana**. Päätösten nettomääräisiä vaikutuksia arvioidaan systemaattisesti ja arvioinnin tuloksia hyödynnetään päätöksissä.

3. Osallistuminen luontoa koskevaan päätöksentekoon

Luontoa koskevaan **kansalliseen, alueelliseen ja paikalliseen päätöksentekoon, suunnitteluun ja toimeenpanoon osallistuu laaja joukko yhteiskunnan eri toimijoita**. Suomalaiset kokevat luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen ja elvyttämisen toimet oikeudenmukaisiksi ja vaikuttaviksi

- a. **Kollektiivisen ympäristötoiminnan muodot**, kuten ympäristöryhmät, ovat lisääntyneet kouluissa. **Lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuudet** lähiympäristöön ovat vahvistuneet.
- b. Luonnon monimuotoisuutta koskevaa politiikkaa laaditaan ja toteutetaan **sukupolvien välinen tasa-arvo huomioiden ja eri ryhmät/toimijat osallistaen**. Eri toimijaryhmien kyvyt ja mahdollisuudet osallistua huomioidaan. Erityisesti nuorten ja saamelaisten sekä kehitysyhteistyössä naisten ja tyttöjen vaikutusmahdollisuudet ovat parantuneet.

Luonnon monimuotoisuuteen ja ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen liittyvässä päätöksenteossa kunnioitetaan **saamelaisten itsemääräämisoikeutta** ja toimenpiteiden toteuttamiseen on osoitettu riittävät resurssit.

- c. **Saamelaisten kotiseutualueen oman ilmasto- ja luonto-ohjelman** toteuttamisen myötä kotiseutualueen kunnat, Lapin Maakuntaliitto, Metsähallitus ja Saamelaiskäräjät toimivat yhdessä ja johdonmukaisesti ilmastonmuutoksen vaikutusten hillitsemiseksi ja alkuperäisen luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi.
- d. **Saamelaisten itsemääräämisoikeus kotiseutualueen maankäyttöön** on parantunut ja tämän toteutumiseksi on osoitettu riittävät resurssit.